RUOKAVIRASTO
Livsmedelsverket • Finnish Food Authority

Tarkastajakoulutus Luomumehiläistuotanto

12.2.2020

Merja Manninen

ylitarkastaja

Luonnonmukainen tuotanto

PAINOPISTE 2020 - 2022 tarkastuksilla

Painopiste kirjanpidossa ja petosten ehkäisyssä, jotta toimija ei tulisi huijatuksi

1.vuosi 2020: Löytyykö eläintenhoitosuunnitelmasta kirjanpidon kuvaus?

- Onko eläintenhoitosuunnitelmassa kuvattu tuotevirtakirjanpito (eläintuotannon osalta) ja vastaanottotarkastukset?

2.vuosi 2021: Toimiiko toimija oman eläintenhoitosuunnitelmansa mukaisesti?

- Vastaako eläintenhoitosuunnitelma todellisuutta kirjanpidon osalta?

3.vuosi 2022: Tarkastajan kokonaisarvio toimijan kirjanpidosta perustuen tarkastuksen havaintoihin

Painopiste 2020: Eläintenhoitosuunnitelman arviointi

- Löytyykö eläintenhoitosuunnitelmasta kirjanpidon kuvaus? *Kyllä* *Ei*
- Onko eläintenhoitosuunnitelmassa kuvattu tuotevirtakirjanpito ja vastaanottotarkastukset? *Kyllä* *Ei*
- Onko eläintenhoitosuunnitelmassa ohjeistus, miten toimitaan, jos toimija havaitsee, että saapunut erä (esim. eläin) ei vastaa saateasiakirjan (asiakirjaselvitys ja vaatimuksenmukaisuusvakuutus) tietoja? *Kyllä* *Ei*
- Löytyvätkö kaikki kirjanpidon tositteet? *Kyllä* *Ei*

TARKASTUKSILLA 2020 huomioitavaa

- Luomumehiläistuotannossa tulee tarkasti selvittää kaikki hankinnat. Emojen tulee olla luomua (asiakirjaselvitys, valvovan viranomaisen tunnus, vaatimuksenmukaisuusvakuutus).
- TAI: Hankitaan tavanomaisia emoja sallituissa puitteissa.
  - Mehiläistarhojen uudistamista varten voidaan luonnonmukaiseen mehiläishoitoyksikköön liittää vuosittain 10 % sellaisia kuningattaria ja mehiläisparvia, jotka on hankittu tavanomaiselta mehiläistarhalta. Alle 10 pesän tarhoihin voidaan tavanomaiselta mehiläistarhalta liittää yksi kuningatar ja mehiläisparvi.

Luomumehiläiset: lupa ja vaha

Luonnonmukaista mehiläishoitoa koskee ainoastaan yksi lupa, jota tulee hakea tapauskohtaisesti ja se myönnetään määräajaksi. Lupa koskee parvien hankkimista tavanomaisesta tuotannosta poikkeuksellisten olosuhteiden seurauksena ja poikkeusta on käsitelty ohjeen luvussa 5.

Poikkeukselliset olosuhteet

ELY-keskus voi antaa luvan mehiläisparvien hankkimiseen tavanomaiselta mehiläistarhalta uusien mehiläistarhojen muodostamiseksi, jos **mehiläisten kuolleisuus on korkea tautien tai poikkeuksellisten olosuhteiden seurauksena**. Luvan edellytyksenä on, että luonnonmukaisia mehiläisparvia ei ole saatavina. Uusien mehiläistarhojen on noudatettava siirtymävaiheen sääntöjä.

Luonnonmukaisen mehiläishoidon siirtymävaihe on 12 kuukautta. Mehiläishoidon tuotteita voidaan markkinoida luonnonmukaisesti tuotettuna vasta kun luonnonmukaisia tuotantovaatimuksia on noudatettu vähintään vuoden ajan. **Siirtymävaihe alkaa toimijan ilmoittautuessa valvontaan, kuitenkin niin, että tämä on tehtävä ennen mehiläisten lentokauden alkua**.

Eläintuotteita ei voida markkinoida siirtymävaiheeseen viittaavin merkinnöin. Siirtymävaiheen aikana mehiläishoidon tuotteet on markkinoitava tavanomaisesti tuotettuina.

Pesästä poistettavat kakustot on korvattava luonnonmukaisesti tuotetusta mehiläisvahasta tehdyillä vahapohjukkeilla. Mikäli luonnonmukaista mehiläisvahaa ei ole markkinoilla saatavilla, voidaan tavanomaista vahaa käyttää uusissa tarhoissa ja siirtymävaiheen aikana. Tavanomaisesta tuotannosta peräisin olevan vahan tulee olla kuorimavahaa. Käytettävästä vahasta tulee olla analyysitodistus, joka osoittaa, että vaha ei sisällä luonnonmukaisessa tuotannossa kiellettyjä aineita (fluvalinaatit, kumafossi ja bromopro-pylaatti (Folbex)). **Siirtymävaiheen jälkeen oma vaha on luomuvahaa. Vanhoissa luomutarhoissa/pesissä voidaan käyttää vain luomuvahaa**.

RUOKINTA

Tuotantokauden lopussa pesiin on jätettävä riittävät hunaja- ja siitepölyvarastot, jotta mehiläiset selviävät talvehtimisesta. Mehiläisyhdyskuntien ruokinta on sallittua ainoastaan, jos pesien eloonjääminen on äärimmäisten ilmasto-olosuhteiden vuoksi vaarassa. Ruokinnassa on käytettävä **luonnonmukaisesti tuotettua hunajaa, luonnonmukaisesti tuotettuja sokerisiirappeja tai luonnonmukaisesti tuotettua sokeria**.

Luonnonmukaisessa mehiläishoidossa mehiläisten ruokintaan ei voida käyttää muita kuin edellä mainittuja tuotteita.

Poikkeus

Pitkään kestävien poikkeuksellisten sääolojen tai hätätilanteen aiheuttaman meden ja mesikasteen tuotantokatkoksen vuoksi, voidaan mehiläisten ruokkiminen sallia myös keruukauden aikana. Lisäruokintaan on sallittua käyttää ainoastaan luonnonmukaisesti tuotettua hunajaa, sokeria tai sokerisiirappia. Poikkeuksellisesta tilanteesta tulee tehdä kirjallinen ilmoitus ELY–keskukseen ennen lisäruokinnan aloittamista.

Kaikki lisäruokintatoimenpiteet tulee kirjata pesäkohtaisiin muistiinpanoihin.

Onko oman siitepölyn siirtely mahdollista (tasoitus tarhojen ja pesien välillä)?

Luomusääntöjen valossa on ok !

Talviruokintaan asetuksessa mainitut luonnonmukaisesti tuotettu hunaja, luonnonmukaisesti tuotettu sokerisiirappi tai luonnonmukaisesti tuotettu sokeri.

Siitepöly

Siitepöly kuuluu KA 889 piiriin ja siten luomualkutuotannon valvontaan, mutta koska se pakastetaan, myös alhaiseen jalostukseen.

Uusi luomulainsäädäntö 1.1.2021

- Mehiläisvaha uudessa asetuksessa, käynnistymässä ’vahaprojekti’.
- Mehiläistarhojen uudistamista varten luonnonmukaiseen tuotantoyksikköön voidaan liittää vuosittain **20** prosenttia sellaisia kuningattaria ja mehiläisparvia, jotka…
- Pölytyspalvelu, ei mainintaa uudessa asetuksessa?

Hyvää tarkastuskautta 2020

https://cdn.pixabay.com/photo/2014/07/27/14/42/lake-402977_960_720.jpg